

เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม
(Focus Group)

ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล และแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย

วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน 2549
ณ โรงแรมปรีนซ์ พาเลซ มหานาค กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
มิถุนายน 2549

ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและ แข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย

1 บทนำ

1.1 การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น ฐานเศรษฐกิจมีความหลากหลาย ประกอบกับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจหลังวิกฤตทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับการแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีความคืบหน้ามากขึ้นตามลำดับ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสถาบันการเงินลดลง และที่สำคัญภาวะเศรษฐกิจและฐานรายได้ของประชาชนที่ปรับตัวดีขึ้นทำให้ปัญหาความยากจนบรรเทาลง การกระจายรายได้ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ผ่านมายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตอย่างเพียงพอ การขยายตัวด้านปริมาณเร่งตัวมากกว่าการปรับตัวด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ฐานการขยายตัวของเศรษฐกิจยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบและค่าแรงราคาถูก และการใช้ทรัพยากรที่เข้มข้น นอกจากนี้การพึ่งพิงปัจจัยภายนอกทั้งวัตถุดิบ และทุนและเทคโนโลยียังมีสัดส่วนที่สูง เศรษฐกิจภายในประเทศมีการพัฒนาช้ากว่าสาขาการผลิตเพื่อการส่งออก จึงเกิดความไม่สมดุลและเศรษฐกิจภายในประเทศยังไม่เข้มแข็งพอที่จะเป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงที่ดีของประเทศจากความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจโลกและปัจจัยภายนอก อาทิ ราคาน้ำมันการแข่งขันและการกีดกันทางการค้า และความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นต้น ได้มาก โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ที่ระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นและเกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการและเงินทุนระหว่างประเทศได้อย่างเสรีและรวดเร็วมากขึ้น

1.2 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะต่อไปให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน การแข่งขันที่รุนแรงขึ้นบนพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพและรูปแบบสินค้าและบริการจากการบริหารองค์ความรู้และการปรับใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกกำลังเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ และรูปแบบการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งแรงกดดันที่เกิดจากปัญหาและข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะภายในประเทศไทยเองและปัญหาร่วมของสังคมโลกที่มีข้อตกลงในการแก้ปัญหาร่วมกัน ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1.2.1 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีความสมดุลและแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย (Asian Century)

ปัจจุบันประเทศเศรษฐกิจใหม่ (emerging economies) ล้วนแต่มีแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนทั้งในรูปข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี (Bilateral Free Trade Agreement) ข้อตกลงการค้าแบบพหุภาคี (Multilateral Agreement) และใน

ระดับภูมิภาค (Regionalization) ซึ่งจะทำให้การรวมตัวทางการค้า การลงทุน และภาคบริการทั้งในระดับสองประเทศ ระดับภูมิภาค และการรวมตัวทางการค้าหลายฝ่ายมีความเข้มข้นและมีบทบาทชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ ที่สำคัญในระยะต่อไปจะมีเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการค้าในระดับโลกที่สำคัญ 3 กลุ่มที่จะถ่วงดุลอำนาจการต่อรองกัน (A Triangular Balance) ประกอบด้วย (1) กลุ่มสหภาพยุโรปที่มีการขยายครอบคลุมจำนวนสมาชิกจากยุโรปตะวันออกเพิ่มขึ้น (Eastward expansion of EU) (2) กลุ่มการค้าเสรีอเมริกา (FTAA) และ (3) กลุ่มการค้าเสรีเอเชีย (Asia Plus) ซึ่งจะเป็นบริบทการพัฒนาที่การแข่งขันในตลาดโลกจะเข้มข้นมากขึ้น และการสร้างเครือข่ายการค้าและการลงทุนจะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาธุรกิจ

นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงการบริโภค การส่งออกสินค้าและบริการของประเทศในอนาคตมีแนวโน้มขึ้นอยู่กับการบริโภคและการวางแผนเพื่อจะพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ที่ประชากรส่วนใหญ่มีกำลังซื้อสูงและกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงมีความต้องการของสินค้าและบริการเฉพาะด้าน เช่น การดูแลสุขภาพ การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน การรักษาพยาบาล ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น จีน และอินเดีย ประชากรซึ่งเป็นชนชั้นกลางจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว จึงมีความต้องการบริโภคสินค้าอื่นๆ นอกเหนือจากสินค้าจำเป็นเพื่อการยังชีพ และจะให้ความสนใจสินค้าที่สร้างความพึงพอใจในการบริโภคมากกว่าปัจจัยด้านราคา สำหรับกลุ่มเศรษฐกิจที่ยังมีประชากรในวัยเด็กและวัยทำงานเพิ่มขึ้นจะอยู่ในกลุ่มประเทศตลาดใหม่ เช่น แอฟริกา และตะวันออกกลาง ซึ่งจะเป็นโอกาสของประเทศไทยในการสร้างรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการไปยังตลาดดังกล่าว โดยรัฐบาลกำลังพยายามสร้างโอกาสและสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้าถึงตลาดดังกล่าวให้มากขึ้น

ภายใต้สภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ดังกล่าว การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนด้านเงินทุน สินค้า และบริการ รวมทั้งคน มีความคล่องตัวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศมีโอกาสขยายตลาดส่งออกมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีประเทศผู้ผลิตรายใหม่ๆ ที่มีสินค้าที่หลากหลายและราคาถูกลง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายการค้าในเชิงรุกทั้งในการหาตลาดเพิ่มเติม และการปรับโครงสร้างการผลิตให้สามารถแข่งขันได้บนพื้นฐานของการเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย นอกจากนี้ในระยะข้างหน้ามีความเป็นไปได้สูงที่ปัญหาความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจในโลกที่สะสมมานาน จะนำไปสู่การปรับตัวที่อาจจะมีรุนแรงและรวดเร็ว อีกทั้งยังมีเครื่องมือและกลไกทางการเงินใหม่ๆ และการขยายตัวของกองทุนเพื่อการเก็งกำไรที่สร้างความผันผวนในราคาสินค้าและระบบการเงินของโลก ประเทศไทยในระยะต่อไปจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความผันผวนของค่าเงินและอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลก โดยการบริหารเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน

ดังนั้นเพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีโครงสร้างที่เข้มแข็งมากขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการปรับกระบวนการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้ และความเป็นไทย แนวทางหลักในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจึงประกอบด้วย การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมให้มีเสถียรภาพเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ สถาบันการเงินมีความมั่นคงและตลาดทุนมีการพัฒนาขึ้นสามารถเป็นช่องทางการระดมทุนที่มีประสิทธิภาพและเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศผันผวนมากเกินไป การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ รวมทั้งการสร้างเชื่อมโยงของเศรษฐกิจไทยกับภูมิภาค

เอเชียในฐานะเครือข่ายการค้าและการลงทุนได้อย่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการเชื่อมโยงด้านการผลิตและการค้าในภูมิภาคเอเชียทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน (Vertical and horizontal integration) รวมทั้งการปฏิรูปกฎหมายเศรษฐกิจและกฎระเบียบต่าง ๆ (Laws and Regulation Reform) ซึ่งรวมถึงการปฏิรูปองค์กร (Institutional Reform) และสร้างภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจจากฐาน

1.2.2 การพัฒนาฐานความรู้ (Knowledge-based development)

ภายใต้แนวโน้มกระแสโลกาภิวัตน์ การค้า และการลงทุนเสรีที่เข้มข้นขึ้น จะส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศของสินค้าและบริการ องค์ความรู้/สารสนเทศ/เทคโนโลยี แรงงาน/คน และ เงินทุน อย่างเสรีมากขึ้น ดังนั้นการผลิตด้วยต้นทุนต่ำเป็นหลักจะไม่สามารถแข่งขันและเกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องอีกต่อไป ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การพัฒนาในเทคโนโลยีหลักที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ประเทศที่สามารถคิดค้นหรือสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์จึงจะสามารถอยู่รอดและสร้างความมั่งคั่งและคุณภาพชีวิตให้แก่ประชากรได้ เทคโนโลยีจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีทั้งโอกาสและความเสี่ยงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้นการบริหารองค์ความรู้จึงเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและประชาชนมีมาตรฐานการดำรงชีพที่สูงขึ้น โดยจะต้องมีการบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาหรือการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งรวมถึงการนำองค์ความรู้มาใช้อย่างเหมาะสมกับจุดแข็งหรือลักษณะเด่นของเศรษฐกิจและสังคมไทย เช่น วัฒนธรรม และลักษณะของความเป็นไทย อีกทั้งต้องมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในการพัฒนานวัตกรรม และส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งต้องให้ความสำคัญกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร

1.2.3 การส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด สร้างหลักประกันสำหรับประชาชน และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ช่วงสังคมผู้สูงอายุ

ในปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และยังเผชิญกับปัญหาความไม่เพียงพอของกองทุนเกษียณอายุ ค่าใช้จ่ายรัฐบาลในเรื่องสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประสิทธิภาพแรงงานโดยเฉลี่ยลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและเพิ่มศักยภาพของทุน ทั้งนี้ นัยสำคัญของการที่ประชากรโลกเข้าสู่สังคมสูงอายุต่อประเทศไทย มีหลายประการ เช่น (1) โอกาสการขยายตลาดสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุที่มีขนาดใหญ่ขึ้น (2) ภาวะการออมของโลกจะลดลง และกดดันให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นโดยเฉพาะในประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงอายุก่อน นอกจากนี้ ยังมีการดึงดูดเงินทุนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมีความเสรีมากขึ้น จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดการแย่งชิงเงินทุน และการกระจายเงินทุนออกจากประเทศสหรัฐฯ ซึ่งปัจจุบันนับเป็นศูนย์กลางแหล่งเงินทุนของโลก (world's capital hub) ไปสู่ภูมิภาคอื่นมากขึ้น (3) ภายใต้แนวโน้มที่กำลังคนสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงอายุจึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายดึงดูดการอพยพและย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศของตน ซึ่งจะนำไปสู่การแข่งขันแย่งชิงแรงงานคุณภาพและแรงงานที่อยู่ในวัยกำลังทำงาน และ (4)

ประสบการณ์ของการเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นประสบการณ์ (lesson learned) สำหรับประเทศไทยที่ต้องเร่งกำหนดนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ¹ โดยเฉพาะการเพิ่มผลิตภาพแรงงานในช่วงที่ประชากรวัยแรงงานยังมีสัดส่วนที่สูงอยู่จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องดำเนินการต่อเนื่องก่อนที่จะถึงส่วนที่จะลดลง เนื่องจากจะส่งผลให้ประสิทธิภาพแรงงานโดยเฉลี่ยลดลงและอาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศสามารถเพิ่มผลิตภาพและต่อยอดได้อย่างต่อเนื่องแม้ว่าในยามที่สัดส่วนของผู้สูงอายุจะสูงขึ้น

นอกจากนี้ ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาสัดส่วนการออมสุทธิทั้งของภาครัฐและเอกชนต่อ GDP ลดลง เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายจ่าย และมีแนวโน้มว่าเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สัดส่วนการออมจะลดลงตามวัฏจักรชีวิตที่ประชาชนมีแนวโน้มที่จะออมน้อยลงในยามเข้าสู่วัยชรา และมีการนำเงินออมออกมาใช้ ในขณะที่ภาครัฐเองก็มีแนวโน้มที่จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นเมื่อประเทศเข้าสู่สังคมสูงอายุ ซึ่งจะทำให้การออมภาครัฐมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งหามาตรการที่จะส่งเสริมให้มีการออมให้เกิดขึ้นก่อนที่จะเกิดปัญหาในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมให้มีระดับการออมเพียงพอก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ให้ประชาชนมีหลักประกันและเป็นการลดภาระของภาครัฐ รวมทั้งการเพิ่มระดับการออมจะช่วยสนับสนุนการลงทุนของประเทศและลดการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันจากความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน

ดังนั้น การแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินออมในอนาคต จึงต้องมีมาตรการที่จะเพิ่มสัดส่วนการออมของประเทศจากร้อยละ 31 ของ GDP ในปี 2548 ขึ้นเป็นร้อยละ 35 ในปี 2552 ตามกรอบเศรษฐกิจมหภาคที่มีเสถียรภาพและกรอบการคลังที่ยั่งยืน โดยการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น การพัฒนาตราสารทางการเงินให้มีความหลากหลายเพื่อจูงใจให้เกิดการออมภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาสถาบันการเงินและตลาดทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มรูปแบบการออมให้มีมากขึ้น เช่น การจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติเพื่อเป็นการออมภาคบังคับ นอกเหนือจากที่มีอยู่แล้ว ซึ่งได้แก่ กองทุนประกันสังคม ซึ่งเป็นการออมภาคบังคับ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นการออมแบบสมัครใจ

1 สำหรับประเทศไทยความสำเร็จของนโยบายวางแผนประชากรในช่วง 30 กว่าปีที่ผ่านมา ทำให้อัตราเจริญพันธุ์ลดลงจาก 6.3 คนในช่วงปี 2507 – 2508 เป็น 1.82 คน ในปี 2543 - 2548 และคนไทยมีอายุขัยเฉลี่ยยาวมากขึ้น อายุเฉลี่ยสูงขึ้นสำหรับผู้หญิงเป็น 74.9 ปี และผู้ชาย 69.9 ปี เนื่องจากความสำเร็จของการพัฒนาสาธารณสุขที่สามารถลดการตายของมารดาและทารก การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาล ซึ่งส่งผลให้โครงสร้างประชากรไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ ประชากรวัยเด็ก (0-14 ปี) มีสัดส่วนลดลงอย่างรวดเร็วจากร้อยละ 40.0 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 24.3 ในปี 2543 และคาดว่าจะจะเป็นร้อยละ 21 ในปี 2554 สำหรับประชากรวัยทำงาน (15-59 ปี) ยังคงมีสัดส่วนสูงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2552 โดยเพิ่มจากร้อยละ 54.6 เป็นร้อยละ 65.9 ในปี 2543 และสูงสุดในปี 2552 คือร้อยละ 67.1 ก่อนจะลดลงตามลำดับหลังจากนั้น ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนสูงขึ้นเป็นลำดับจากร้อยละ 5.4 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 9.5 ในปี 2543 และร้อยละ 11.7 ในปี 2554 ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุภายในช่วงเวลาอันสั้นประมาณ 20 ปี (ความเร็วของการเพิ่มประชากรสูงอายุพิจารณาได้จากแนวโน้มของอัตราเพิ่มประชากรสูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเพิ่มประชากรทั้งหมด หรือพิจารณาจากจำนวนปีที่ใช้ในการเพิ่มสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีและมากกว่าจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 14 (นิยามขององค์การสหประชาชาติ)) กล่าวได้ว่าเร็วที่สุดประเทศหนึ่งในโลก และเมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรวัยแรงงานของประเทศ จะพบว่า ไทยอยู่ในช่วงบันผลประชากรไปจนถึงปี 2552 หรือเหลือเวลาอีกเพียง 3 ปีเท่านั้นที่ต้องรีบพัฒนาและใช้ประโยชน์จากช่วงปีทองดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่วงที่ประเทศไทยสามารถเร่งพัฒนาเพื่อสะสมความมั่งคั่งให้ประเทศ แต่หลังจากปี 2552 เป็นต้นไป การพัฒนาจะลดน้อยถอยลง ถ้าไม่มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านประชากรที่ดีพอ

1.2.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการพัฒนาพลังงานทดแทน

ความต้องการใช้พลังงานภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้มีการนำเข้าเพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัว โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและภาคการขนส่ง และมีความเสี่ยงที่การสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในรูปของเงินตราต่างประเทศ และเกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด นอกจากนี้ การใช้พลังงานเชื้อเพลิงเป็นจำนวนมากยังส่งผลในทางลบต่อสภาวะแวดล้อมในสภาวะที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง และมลภาวะทางอากาศได้สร้างปัญหากับชั้นบรรยากาศของโลกจนส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น ประเทศไทยจึงต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและมีการพัฒนาพลังงานทดแทนขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานนำเข้าลง โดยต้องคำนึงถึงทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน ความปลอดภัย และความมั่นคงในการใช้พลังงานประกอบกันอย่างเป็นระบบ

2 เป้าประสงค์

เพื่อสร้างความเข้มแข็งของทุนทางเศรษฐกิจให้บรรลุผลที่พึงปรารถนา ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจมหภาคมีเสถียรภาพ

2.2 โครงสร้างการผลิตมีความเข้มแข็ง แข่งขันได้ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีฐานการผลิตที่เป็นฐานรากสูงขึ้น โดยเน้นแนวทางการพัฒนาบนฐานความรู้และความเป็นไทย

2.3 ระดับการออมเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการลงทุนของประเทศ โดยการระดมทุนในประเทศต้องมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา และลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน

2.4 การออมครัวเรือนเพิ่มขึ้นและเป็นหลักประกันในชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่จะเข้าสู่ช่วงผู้สูงอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล

2.5 โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์มีคุณภาพการให้บริการมากขึ้น ทั้งการเข้าถึงและการสร้างเครือข่ายการบริการที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ลดหรือประหยัดต้นทุนการผลิต ลดต้นทุนด้านเวลาของประชาชนและภาคธุรกิจเอกชน และเพื่อเพิ่มความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2.6 การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีแหล่งพลังงานทดแทนมากขึ้น เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภค

2.7 การปรับเปลี่ยนแผนการผลิตและพฤติกรรมบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

3 แนวทางการพัฒนา

การปรับโครงสร้างการผลิต การบริการ และรักษาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมให้สมดุล มีภูมิคุ้มกัน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง จะต้องคำนึงถึงการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย และต้องมีความสำคัญกับการปรับฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้แข็งแกร่ง มั่นคง แข่งขันได้ เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และมีภูมิคุ้มกันความผันผวนจากสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ โดยการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ มั่นคง เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิต รวมทั้งต้องปรับโครงสร้างภาคการผลิตสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศให้พัฒนาขึ้นบนฐานความรู้ที่ต้องคำนึงถึงความเป็นไทย ควบคู่กับการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ พลังงาน พร้อมทั้งการบริหารองค์ความรู้และกลไกที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

3.1 แนวทางการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคง สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวอย่างเป็นธรรมในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ประกอบด้วย 4 แนวทางหลัก ดังนี้

3.1.1 แนวทางการพัฒนาด้านการเงิน เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยกระจายความเจริญและความเป็นธรรมไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม โดยการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสตรวจสอบได้และมีความสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยน การกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ การดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศไม่ให้ผันผวน การพัฒนาตลาดทุนให้ก้าวหน้าและมีการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทำให้การพึ่งพาแหล่งเงินทุนมีความสมดุลมากขึ้น ระหว่างระบบธนาคารและตลาดทุน การส่งเสริมการออมทำให้การพึ่งพาเงินทุนในประเทศและการระดมทุนจากต่างประเทศมีความสมดุลมากขึ้นและลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตดุลการชำระเงิน การสร้างความร่วมมือทางการเงินกับประเทศในภูมิภาคเพื่อรองรับวิกฤตจะช่วยให้ประเทศไทยมีความสามารถในการเผชิญวิกฤตได้ดีขึ้น การส่งเสริมระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงมากขึ้นจากการปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินซึ่งจะทำให้สถาบันการเงินมีแนวโน้มที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้นจากการรวมตัวและควบรวม การดำเนินงานของระบบประกันเงินฝาก การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลเครดิต และการบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพเงินกองทุนของสถาบันการเงินที่สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการออมและสนับสนุนให้มีการระดมทุนไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริงอย่างเหมาะสม และมีการพัฒนาระบบการเงินฐานรากอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการออมและการสร้างรายได้ในระดับรากหญ้าและชุมชนซึ่งเป็นการกระจายความเจริญและความเป็นธรรม ดังนี้

(1) การดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่นเหมาะสมกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ โดย

(1.1) ทบทวนรูปแบบการดำเนินนโยบายการเงินให้เหมาะสมกับพลวัตรของโครงสร้างและพื้นฐานทางเศรษฐกิจ รวมทั้งทบทวนเป้าหมายและองค์ประกอบของเงินเฟ้อที่ใช้เป็นเป้าหมายเชิงนโยบายเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจที่

เปลี่ยนไปและพลวัตรของพฤติกรรมและลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยการตัดสินใจดำเนินนโยบายการเงินต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และบรรลุเป้าประสงค์ในการกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยที่เอื้อต่อการพัฒนาและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

(1.2) เพิ่มขีดความสามารถในการติดตามและดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงการไหลออกของเงินทุนอย่างฉับพลัน โดยการพัฒนาระบบข้อมูล และพัฒนาขีดความสามารถในการวิเคราะห์ รวมทั้งเพื่อสร้างระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันล่วงหน้า

(1.3) เพิ่มความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยและป้องกันการแทรกแซงโดยทางการเมือง

(2) การบริหารภาคการเงินให้มีความมั่นคงและสามารถแข่งขันได้ภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่จากการเปิดเสรีทางการเงินรวมทั้งเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การออม และการลงทุน เพื่อให้สถาบันการเงินและตลาดทุนสามารถเป็นแหล่งเงินทุนให้กับภาคการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์และมีภูมิคุ้มกันจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรี เพิ่มบทบาทของตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้ให้มีสัดส่วนทัดเทียมกับระบบธนาคาร สามารถให้บริการแก่ผู้ประกอบการได้กว้างขึ้นและลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากความไม่สมดุลระหว่างอายุสินเชื่อและอายุโครงการลงทุน และในขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มทางเลือกในการออมให้กับประชาชน นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเงินฐานรากเพื่อสนับสนุนการออมสำหรับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ และเป็นแหล่งสินเชื่อสำหรับวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการรายย่อย โดย

(2.1) การปรับโครงสร้างสถาบันการเงินตามแผนพัฒนาสถาบันการเงิน และเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเงินที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง

(2.1.1) ปรับการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเงินและโครงสร้างของระบบสถาบันการเงินที่เปลี่ยนไป โดย

- ❖ ปรับเปลี่ยนวิธีการกำกับดูแลสถาบันการเงินจากระบบรายสถาบันเป็นกำกับตามการดำเนินกิจกรรมทางการเงิน (function) เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่จะมีการซ้อนทับระหว่างสถาบันการเงินต่างประเภทมากขึ้น โดยไม่มีเส้นแบ่งธุรกิจการเงินที่ชัดเจน

- ❖ กำหนดมาตรฐานการกำกับดูแลในทิศทางที่สอดคล้องกันหรือมีมาตรฐานเดียวกัน และมีความชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้มีความเท่าเทียมกันในการแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินและป้องกันการหาประโยชน์จากการกำกับที่ต่างกัน (Regulatory arbitrage)

- ❖ กำหนดมาตรการการกำกับดูแลเพื่อรองรับการเปิดเสรีภาคการเงิน ไม่ให้เกิดการผูกขาดจากสถาบันการเงินต่างชาติซึ่งมีขนาดใหญ่ มีความได้เปรียบด้านต้นทุน เครือข่าย และเทคโนโลยี

(2.1.2) กำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินงานของสถาบันประกันเงินฝาก สร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสียและกำหนดขอบเขตความคุ้มครองผู้ฝากเงิน และเบี้ยประกันที่เหมาะสม รวมทั้งความเสมอภาคระหว่างสถาบันการเงินเอกชนกับสถาบันการเงินของรัฐ โดยต้องมีการกำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของสถาบันประกันเงินฝากในการตรวจสอบและประเมินสถานการณ์และการดำเนินงานของธนาคารอย่างชัดเจนเนื่องจากสถาบันประกันเงินฝากจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการฟื้นฟูฐานะของสถาบันการเงินที่มีปัญหาหรือชำระหนี้คืนให้กับลูกค้าในกรณีที่ต้องปิดสถาบันการเงิน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานและการตรวจสอบสถาบันการเงิน ให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการประเมินความเสี่ยงและตัดสินใจฝากเงิน

(2.2) การสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งของสถาบันการเงินภายใต้บรรยากาศทางการเงินที่การแข่งขันมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

(2.2.1) ยกระดับการประเมินและบริหารความเสี่ยงของสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานสากลในการวัดความเพียงพอ (Minimum capital requirements) ของเงินกองทุนที่จะนำมาใช้ (Basel II) ในปี 2551 โดย

- ❖ ยกระดับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลลูกค้าของสถาบันการเงินเพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการคำนวณความเสี่ยงด้านเครดิตในการประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบ

- ❖ ยกระดับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของเครดิต (Credit-rating system) ทั้งโดยสถาบันการเงินเองและการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของธุรกิจเอกชนโดยสถาบันจัดอันดับ

- ❖ เพิ่มขีดความสามารถและจำนวนบุคลากรด้านการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงิน

(2.2.2) ส่งเสริมการออกผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นการออม และอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจเอกชน รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับธนาคารต่างชาติที่มีการพัฒนาก้าวหน้ากว่าภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเงินที่มีการแข่งขันมากขึ้นจากการเปิดเสรีภาคบริการทางการเงินตามข้อตกลงระหว่างประเทศและถูกขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้การบริการระหว่างประเทศมีความคล่องตัวและต้นทุนต่ำ

(2.2.3) กำหนดกรอบของการบริหารความเสี่ยงรวมของสถาบันการเงินเพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรเงินทุนของสถาบันการเงิน ทั้งการให้สินเชื่อ การลงทุนในหลักทรัพย์ และตราสารทางการเงินอื่น ๆ และส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินเพื่อเป็นกลไกในการลดและกระจายความเสี่ยงของสถาบันการเงิน

(2.3) เพิ่มบทบาทของตลาดทุนให้มีสัดส่วนทัดเทียมกับระบบธนาคารในการให้บริการแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ ตลอดจนมีมาตรฐานสากลทัดเทียมกับตลาดทุนอื่น ๆ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2.3.1) ดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนในการเพิ่มอุปสงค์และขยายฐานผู้ลงทุนในตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้ และสนับสนุนการลงทุนผ่านกองทุน เพิ่มผู้ลงทุนสถาบันในประเทศ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายเงินทุน ตลอดจนพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชียอย่างต่อเนื่องเพื่อขยายโอกาสในการระดมทุนให้กับโครงการที่มีประสิทธิภาพ

(2.3.2) เพิ่มอุปทานหรือตราสารที่ซื้อขายในตลาดทุน ทั้งตราสารทุนตราสารหนี้ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งตราสารทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มทางเลือกในการออมและการระดมทุน ลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการ ผู้ลงทุน และช่วยให้ตลาดมีสภาพคล่องและมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในตราสารแต่ละประเภทให้กับผู้ลงทุน ผู้ออกตราสาร และตัวกลางในตลาด

(2.3.3) ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบของการเป็นบริษัทจดทะเบียน มีการออกตราสารทุนและตราสารหนี้เพื่อเป็นเครื่องมือในการระดมทุนเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มศักยภาพในการวางแผนและการบริหารทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาและส่งเสริมการใช้กองทุนร่วมลงทุน (Venture capital) ในการสนับสนุนธุรกิจใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ แต่มีระยะเวลาคืนทุนนาน หรือธุรกิจที่เป็นเป้าหมายของนโยบาย และช่องทางการเข้าถึงทะเบียนในตลาด Market for Alternative Investment (MAI) และการทำ Securitization สินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(2.3.4) เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรสายอาชีพด้านเงิน โดยการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อนวัตกรรมทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภายใต้การรวมตัวทางการเงินของโลก รวมทั้งการเพิ่มปริมาณบุคลากรสายอาชีพทางการเงินอย่างเพียงพอโดยต้องมีการกำหนดมาตรฐานรองรับ

(2.4) ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และการกำกับดูแลตลาดทุนให้มีความชัดเจน โปร่งใส เพื่อสร้างเสถียรภาพของตลาดทุนและคุ้มครองผู้ลงทุนอย่างเสมอภาค

(2.4.1) ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้จากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ให้มีความเป็นกลาง

(2.4.2) กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกรณีที่ผู้ออกตราสารหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

(2.4.3) ส่งเสริมการสร้างศักยภาพของธุรกิจในการปฏิบัติตามเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี (Corporate governance: CG) มีแนวปฏิบัติในการประเมินระดับ CG ที่มีประสิทธิภาพโดยหน่วยงานหรือคนกลาง มีการเปิดเผยการจัดระดับ และให้แรงจูงใจแก่กิจการที่มี CG ระดับดี

(2.5) เพิ่มประสิทธิภาพและความครอบคลุมของการให้บริการของระบบการเงินฐานรากให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากโดยการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อส่งเสริมการออมรายย่อยและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และการใช้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นกลไกในการระดมเงินทุนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและเศรษฐกิจฐานราก

(2.5.1) การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชน โดย

- ❖ สนับสนุนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการตัดสินใจและดำเนินงาน และให้สามารถทำธุรกรรมในนามกลุ่มได้ภายใต้กรอบการกำกับดูแลที่ออกแบบให้เป็นมาตรฐานหรือกติกากลางเพื่อคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียโดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เช่นเดียวกับสหกรณ์
- ❖ เพิ่มขีดความสามารถบุคลากรในระดับชุมชนให้สามารถบริหารจัดการเงินทุนและการทำบัญชีของกลุ่มการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรมเพื่อให้ความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลและสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรระดับชุมชนนั้นๆ
- ❖ สร้างกลไกเชื่อมโยงเงินทุนระหว่างกลุ่มการเงินด้วยกัน และกลุ่มการเงินกับสถาบันการเงิน เพื่อให้การระดมทุนภายในประเทศและการบริหารสภาพคล่องทางการเงินเกิดประโยชน์สูงสุดในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
- ❖ สนับสนุนให้เกิดการรวมทุน การระดมทุนและสร้างเครือข่ายทางการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมในระดับพื้นที่

(2.5.2) การใช้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นกลไกในการระดมเงินทุนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและเศรษฐกิจฐานราก โดย

- ❖ กำหนดเป้าหมายกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการที่ต้องการสนับสนุนตามกรอบแนวยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการผลิต
- ❖ ขยายฐานการบริการของธนาคารเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ทั่วถึงและครอบคลุมวิสาหกิจชุมชน
- ❖ เพิ่มประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น การแยกบัญชีธุรกิจเชิงพาณิชย์กับธุรกิจตามนโยบาย เพื่อการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน และใช้ในการสนับสนุนเงินทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา และการสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

3.1.2 แนวทางการพัฒนาด้านการคลัง เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง โดยเน้นการรักษาวินัยการคลังและบริหารหนี้สาธารณะเพื่อให้สามารถลดหนี้สาธารณะได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการควบคุมการก่อหนี้ใหม่ การเข้มงวดการใช้เงินกู้โดยพิจารณาจัดสรรแก่โครงการลงทุนที่มีความสำคัญและความจำเป็นสูง การพิจารณาบทบาทการจัดลำดับความสำคัญและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนงานและโครงการลงทุนภาครัฐและเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ การบริหารหนี้ให้มีสกุลเงินที่เหมาะสมและมีสัดส่วนของหนี้ภายในประเทศมากขึ้น การควบคุมรายจ่ายรัฐบาลไม่ให้เพิ่มสูงเกินไปและมีประสิทธิผลในการใช้จ่ายโดยใช้ระบบงบประมาณที่เน้นผลงานและกำหนดกรอบการใช้จ่ายภาครัฐระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework: MTEF) ในขณะเดียวกันมีการขยายฐานภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บรายได้บริหารทรัพย์สินของรัฐบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน โดย

เพิ่มศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนให้การกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจสู่ท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง รวมถึงการเร่งปฏิรูปโครงสร้างภาคการให้เอื้ออำนวยต่อภาคการผลิต การลงทุน และส่งเสริมการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และปฏิรูปกองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคมเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของประชาชนและลดภาระต่อภาครัฐในระยะยาว โดยมีแนวทางหลักที่นอกเหนือไปจากการดำเนินงานตามปกติของกระทรวง ทบวง กรม ที่รับผิดชอบ ดังนี้

(1) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการคลัง มีความโปร่งใส และมีระบบติดตามประเมินผลที่ดีภายใต้หลักความคุ้มค่า โดย

(1.1) สร้างความโปร่งใสทางการคลัง โดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องด้านสถานการณ์และการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังต่อสาธารณะ และมีการเปิดเผยกระบวนการวางแผน การจัดทำ และรายงานผลการบริหารงบประมาณ ภายใต้การกำหนดบทบาทและขอบเขตความรับผิดชอบของภาครัฐที่ชัดเจนและมีกรอบกฎหมายและการบริหารจัดการทางการเงินที่ชัดเจน

(1.2) พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงทางการคลังที่ดี เพื่อให้รับรู้ถึงความเสี่ยงทางการคลังทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่ ความเสี่ยงจากการไม่รู้สถานการณ์คลังที่แท้จริงของรัฐบาล ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาค ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่ยั่งยืนทางการเงิน และความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความอ่อนแอของโครงสร้างการคลังและหน่วยงานบริหารจัดการด้านการคลัง

(2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารรายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน โดย

(2.1) การพัฒนาฐานข้อมูลการคลังสาธารณะของประเทศ (Consolidated Public Sector Account) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลการคลังรัฐบาลซึ่งรวมเงินนอกงบประมาณและกองทุนนอกงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อจะรับรู้ถึงสถานะทางการเงินคลังที่แท้จริงของภาครัฐ รวมทั้งการพัฒนาระบบบัญชีที่สามารถแสดงให้เห็นหนี้สินในอนาคต (Contingent liabilities) ที่อาจจะกลายเป็นความเสี่ยงทางการคลัง

(2.2) จัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่าย ที่ให้ลำดับความสำคัญแก่การใช้จ่ายเพื่อพัฒนาสังคมทั้งทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต และการบริหารองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาบนฐานความรู้ โดยการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง (Medium-term Expenditure Framework: MTEF) ภายใต้กรอบการรักษาเสถียรภาพในระดับมหภาค และความจำเป็นในการใช้จ่ายของรัฐบาลตามลำดับความสำคัญของการพัฒนา ซึ่งจะทำให้การบริหารการคลังมีความยืดหยุ่นและมีการปรับเปลี่ยนได้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะเป็นการลดความเสี่ยงต่อฐานะการคลัง

(2.3) จัดทำระบบติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการใช้จ่ายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักความคุ้มค่าของการใช้จ่าย

(2.4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารรายจ่ายนอกงบประมาณและกองทุนนอกงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส เพื่อลดความเสี่ยงต่อฐานะการคลัง โดยการจัดระบบกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่รัฐบาลสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการบริหารการคลังและเพื่อลดภาระงบประมาณที่ซ้ำซ้อนหรือไม่มีความจำเป็น

(2.5) ปฏิรูประบบประกันสังคมและระบบบำนาญเพื่อให้ฐานะที่มั่นคงในระยะยาวเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และลดภาระรายจ่ายของรัฐบาล และเพื่อเป็นการส่งเสริมการออม

(2.6) ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและแข่งขันการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะ (Public Private Partnership) มากขึ้น โดยการปรับปรุงระเบียบ/กฎหมายให้อื้ออำนวย

(3) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ โดย

(3.1) บริหารระบบการจัดเก็บให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป โดยการสร้างความเข้าใจให้มากขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายภาษีทั้งต่อผู้เสียภาษีและผู้จัดเก็บภาษี รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน และการกำหนดมาตรฐานและสร้างธรรมาภิบาลในกลุ่มบุคลากรจัดเก็บภาษี วิชาชีพบัญชีและการตรวจสอบบัญชี และมีการถอดถอนใบอนุญาตและลงโทษทางกฎหมายอย่างเข้มงวดในกรณีที่ทำกรปกปิดข้อมูลทางบัญชีที่มีเจตนาฉ้อโกง ทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษี

(3.2) ปรับโครงสร้างภาษีให้สอดคล้องกับแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคการผลิต และเป็นโครงสร้างภาษีที่มีความเป็นธรรมต่อประชาชน อาทิ การขยายช่วงรายได้ให้กว้างขึ้น (bracket) เพื่อให้สอดคล้องกับขนาดและการขยายตัวของเศรษฐกิจให้มากขึ้น การกำหนดอัตราภาษีการนำเข้าวัตถุดิบและภาษีสินค้าสำเร็จรูป เป็นต้น

(3.3) ใช้มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพย์สินของภาครัฐเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี และช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบการรายย่อยให้มีที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

(4) การบริหารทรัพย์สินของภาครัฐที่มีอยู่ให้มีผลตอบแทนอย่างเหมาะสม และใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า โดย

(4.1) การพัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการที่ดี และรายงานผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส โดยมีกฎหมายกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในการให้บริการจากภาคเอกชน เพื่อให้เกิดสวัสดิการสูงสุดแก่ประเทศ โดยที่การแปรรูปจะต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงเกณฑ์ 3 ประการที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การเพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ของรัฐ และการดูแลผลประโยชน์ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง

(4.2) การบริหารทรัพย์สินและสร้างรายได้จากทรัพย์สินที่รัฐมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับภาครัฐ โดยกรมธนารักษ์ทำหน้าที่บริหารที่ดินและสิ่งก่อสร้างของภาครัฐให้เกิดประโยชน์ และจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารทรัพย์สินและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพย์สินที่รัฐมีอยู่

(5) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยการกระจายอำนาจด้านการจัดเก็บภาษี การกระจายอำนาจด้านการจัดทำงบประมาณและการเบิกจ่าย และการกระจายอำนาจด้านการก่อกำเนิด ภายใต้กรอบการรักษาวินัยทางการคลัง

การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการเตรียมความพร้อมด้านกฎระเบียบและความรับผิดชอบ โดย

(5.1) การพัฒนาแหล่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถพึ่งพิงรายได้ที่จัดเก็บเองได้มากกว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง โดย

- ❖ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการแบ่งแยกประเภทการจัดเก็บภาษีโดยรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นอย่างชัดเจน

- ❖ การปฏิรูปโครงสร้างภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ เช่น การนำภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาใช้แทนภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ การเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ❖ การปฏิรูปการบริหารจัดการเงินเหลือจ่ายสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เอื้อประโยชน์สูงสุดต่อการหารายได้จากการบริหารเงินสะสม

(5.2) การแข่งขันทางการดำเนินภารกิจอย่างชัดเจน ทั้งการแข่งขันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง การดำเนินภารกิจร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ และการดำเนินภารกิจร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองที่มีความเชื่อมโยงกัน

(5.3) การให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำงบประมาณของตนเองอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำ การบริหารจัดการ การตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่าย

(5.4) การจัดทำกรอบงบประมาณที่ครอบคลุมงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัด เพื่อให้สะท้อนกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่แท้จริง

(5.5) กระจายอำนาจด้านการก่อหนี้และการบริหารหนี้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดและการรักษาเสถียรภาพโดยรวมของประเทศ โดยที่รัฐบาลไม่ค้ำประกันเงินกู้

(5.6) การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารการคลังส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

3.1.3 แนวทางการส่งเสริมการออมและการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน อันเนื่องมาจากการขาดแคลนการออมและการระดมทุนที่ไม่เหมาะสม และเพื่อให้ประชาชนสร้างหลักประกันในชีวิตโดยมีการออมที่พอเพียงโดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่จะเข้าสู่ช่วงผู้สูงอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดภาระของรัฐบาล ดังนี้

- (1) สร้างฐานรายได้ที่มั่นคงสำหรับประชาชน และการสร้างพฤติกรรมออม
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการออมต่าง ๆ และป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการรวมศูนย์การบริหาร
- (3) และพัฒนาระบบการออมต่าง ๆ เช่น การออมภาคบังคับ โดยการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ที่มีกรอบโครงการบำเหน็จบำนาญครอบคลุมแรงงานทั้ง 13 ล้านคน และพัฒนากองทุนการออมให้เป็นระบบการออมเพื่อการชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบ ที่มีความครอบคลุมครบถ้วนสำหรับกำลังแรงงานของประเทศทั้งหมด
- (4) การพัฒนาระบบสถาบันการเงินและตลาดทุนให้มีความมั่นคง มีเสถียรภาพ กลไกตลาดทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เงินออมของประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีผลตอบแทน
- (5) การพัฒนาองค์การการเงินฐานรากเพื่อเป็นทางเลือกในการออมของประชาชนที่เป็นรากหญ้า
- (6) ส่งเสริมการออมระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจเมื่อยามชราภาพ ควบคู่กับการสร้างวินัยในการใช้จ่าย เพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายโดยปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (7) ส่งเสริมการออมทั้งระบบของประเทศ ทั้งการออมภาคครัวเรือน การออมภาครัฐ และการออมภาคธุรกิจเอกชนเพื่อให้การออมรวมของประเทศมีพอเพียงเพื่อการลงทุนของประเทศ

3.1.4 ดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริมการลงทุน และสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาสังคมของประเทศ ดังนี้

- (1) ดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสและขีดความสามารถในการแข่งขัน โดย
  - (1.1) สร้างพันธมิตรทางการค้าเพื่อการเจรจาในกรอบต่างๆ เช่น WTO APEC ASEAN เป็นต้น
  - (1.2) สร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนา กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมความไว้วางใจ และเป็นการขยายโอกาสทางการค้า เป็นการเปิดตลาดการค้าใหม่ๆ ตลอดจนร่วมพัฒนาเพื่อลดเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ฉุดรั้งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

(1.3) เร่งพัฒนามาตรฐานสินค้าเพื่อป้องกันสินค้านำเข้าที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และเร่งการพัฒนาสินค้าภายในประเทศให้ได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อขยายการส่งออก

(1.4) สร้างกลไกเพื่อรองรับผลกระทบและผลักดันการใช้ประโยชน์ที่เกิดจากการตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ จากการค้า การลงทุน และการบริการ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจหรือผู้ประกอบการที่ถูกผลกระทบจากการเปิดเสรีให้สามารถปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันได้หรือปรับไปสู่ธุรกิจอื่นและบรรเทาผลกระทบด้านสังคมระหว่างการปรับตัว ในขณะที่มีการขยายตลาดส่งออกโดยการเปิดเสรีกับประเทศที่มีช่องทางการค้าสำหรับประเทศไทยในทวีปอเมริกาใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

(1.5) สนับสนุนให้เอกชนได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีที่ได้ตกลงแล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน Logistics ปรับปรุงกฎระเบียบ จัด trade mission ของภาครัฐร่วมเอกชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(1.6) พัฒนาและเร่งรัดการปรับกฎระเบียบและกฎหมายระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อให้พร้อมรับการเปิดเสรีทางการค้า และการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือต่าง ๆ

(1.7) เสริมสร้างบุคลากรด้านการเจรจาในทุกกรอบ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการค้า สิทธิประโยชน์ และการพิจารณา ขั้นตอนการใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

(1.8) เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมแบบมีนัยสำคัญในทุกขั้นตอนการเจรจาเปิดเสรี ทั้งภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ ประชาชน โดยเฉพาะสื่อมวลชน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

(1.9) สร้างภูมิคุ้มกันและดูแลประเทศให้ปรับตัวต่อการเปิดเสรีประกอบด้วย

(1.9.1) สร้างระบบมาตรฐานและลด Non-tariff measures ในประเทศ

(1.9.2) Strengthen competition law ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมทั้งผู้ผลิตในประเทศด้วยกันเองและกับต่างชาติที่เข้ามาในประเทศ

(1.9.3) ปรับกฎ ระเบียบ Merger and acquisition ให้เอื้อต่อธุรกิจในประเทศที่จะควบรวมกิจการ เพื่อการแข่งขันด้านขนาดกับต่างประเทศ หรือควบระหว่าง sector ให้เกิด synergy ในการแข่งขัน

(4.3.1) จัดตั้งกองทุนและพัฒนากลไกดูแล Sector ที่แข่งขันไม่ได้ และต้องการการปรับตัว

(1.9.5) Social safety net สำหรับแรงงานในช่วงระหว่างตกงาน และเปลี่ยนงาน เช่น unemployment benefit, ย้าย provident fund ต่อที่ทำงานใหม่ เป็นต้น

(2) การส่งเสริมการลงทุนและการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวย ให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสู่การผลิตบนฐานความรู้และผลิตภาพการผลิตสูง โดย

(2.1) ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในสาขาที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง (High tech/high end) และสาขาที่เป็นโอกาสใหม่ รวมทั้งกระตุ้นให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างความเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการภายในประเทศ

(2.2) พัฒนาผู้ประกอบการใหม่และส่งเสริมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพไปลงทุนในหลากหลายสาขาในต่างประเทศเพิ่มขึ้น และให้มีกองทุนระดับชาติเพื่อส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ

(2.3) สร้างแรงจูงใจต่อนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการปรับปรุงกฎหมายและสิทธิประโยชน์การลงทุน ลดอุปสรรคต่อการลงทุนต่างๆ โดยใช้วิธีการเชิงรุกเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนตามทิศทางและเป้าหมายของการปรับโครงสร้างภาคการผลิต

(2.4) กระตุ้นให้เกิดการเจรจาเพื่อขอแก้ไขกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศพันธมิตร เพื่อส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ อาทิ กฎหมายแรงงาน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

(3) นโยบายด้านการบริการระหว่างประเทศ

(3.1) ภาคการเงิน

(3.1.1) กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ มาตรการช่วยเหลือทางการเงินซึ่งกันและกันระหว่างอาเซียน +3 ผลักดันให้เกิดความคืบหน้าของตลาดพันธบัตรเอเชีย และให้สามารถปฏิบัติได้จริง

(3.1.2) เตรียมความพร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกด้านเพื่อรองรับ ในกรณีที่ต้องเปิดเสรีทางการเงิน

(3.2) ภาคการท่องเที่ยว

(3.2.1) ปรับปรุง แก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประเทศไทยควรมีการดำเนินการด้านการพัฒนากฎระเบียบด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวโลกที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปอย่างเป็นลำดับ โดยเริ่มเน้นการท่องเที่ยวในตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Tourism Market) เช่น Health Tourism, Marine Tourism, MICE, Eco Tourism เป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวก และลดปัญหา อุปสรรคการเข้ามาของนักท่องเที่ยว โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประเด็นด้านความมั่นคงของประเทศ

(3.2.2) พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ในผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ และจะเป็นประโยชน์ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน

(3.2.3) พัฒนาด้านการตลาดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในลักษณะที่ร่วมทำการตลาดโดยมุ่งเป้าหมายต่อนักท่องเที่ยวจากนอกภูมิภาค และการทำการตลาดที่มุ่งหวังนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคด้วยตนเอง

(3.3) ภาคบริการธุรกิจสปาและการให้บริการทางการแพทย์

(3.3.1) กระตุ้นให้เกิดการเจรจาเพื่อขอแก้ไขกฎระเบียบ และกฎหมายทางด้านแรงงานและการลงทุนในประเทศพันธมิตรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุนธุรกิจสปาในต่างประเทศ

(3.3.2) สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ และบุคลากรทางการแพทย์ระหว่างประเทศ

(4) การสร้างพันธมิตรในการพัฒนาในเวทีระหว่างประเทศ

(4.1) เวทีโลก

(4.1.1) เสริมสร้างศักยภาพทางด้านการเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศ

(4.1.2) เสริมสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อประเทศไทย ด้วยการมีบทบาทเด่นเป็นที่ยอมรับในเวทีโลก โดยเฉพาะในกรอบของสหประชาชาติ และการพัฒนามาตรฐานประเทศ อาทิ ด้านแรงงาน สิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล

(4.1.3) ร่วมกับประเทศพันธมิตรในการเจรจา WTO รอบ Doha Round ให้มีการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรและไม่ให้เกิดความเสียเปรียบ เช่น การลดภาษี การลดการอุดหนุน เป็นต้น

(4.1.4) สนับสนุนความร่วมมือในการช่วยเหลือ และการแก้ไขในประเด็นปัญหาร่วมระหว่างประเทศ เช่น โรคติดต่อ (อาทิ ไข้หวัดนก, AIDS) ภัยพิบัติธรรมชาติ (อาทิ น้ำท่วม, สึนามิ) การขาดแคลนพลังงาน ปัญหาความมั่นคง ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การฟอกเงิน

(4.2) เวทีภูมิภาค

(4.2.1) ผลักดันความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคให้มีความก้าวหน้าในการก้าวสู่ EAC ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ Economic community, Social community and Security community โดยการขยายความร่วมมือ ASEAN และ ASEAN+3

(4.2.2) ผลักดันความร่วมมือในกรอบเอเปคให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านวิชาการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนา

(4.2.3) ผลักดันความร่วมมือเอเชีย Asia Dialogue ให้เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างประชาคมเอเชีย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเอเชีย และเป็นการสร้างผลเกื้อกูลกันในการพัฒนา โดยเฉพาะความร่วมมือในสาขาพลังงาน

(4.2.4) ผลักดันการดำเนินการในเรื่องตลาดพันธบัตรเอเชียให้สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนสำรองแหล่งสุดท้าย

(4.3) เวทีอนุภูมิภาค

(4.3.1) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในแถบลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region: GMS) โดยพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานหลักเชื่อมโยงแนวพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridors) ปรับปรุงกฎระเบียบทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนข้ามพรมแดน ควบคู่กับการดูแลและป้องกันผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์พันธุ์ไม้และแร่ธาตุ

(4.3.2) ผลักดันกรอบความร่วมมือ BIMSTEC เพื่อเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภูมิภาคเอเชียใต้

(4.3.3) ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับ development partners ในการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบ ACMECS ด้วยการสร้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาฐานการผลิตร่วมบนฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ได้แก่ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน และ contract farming

(4.3.4) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามกรอบ IMT-GT และกรอบJDS โดยส่งเสริมบทบาทนำของภาคเอกชน ในโครงการที่มีศักยภาพ เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนสะเดา-มาเลเซีย และภาครัฐทำหน้าที่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน และกำหนดนโยบายและมาตรการที่จำเป็น เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาที่เท่าเทียม และแก้ไขปัญหาความมั่นคง

(4.3.5) ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะลุ่มน้ำที่สำคัญ อาทิ ลุ่มแม่น้ำโขง ตลอดจนปัญหาการขาดแคลนพลังงาน

(4.3.6) เพิ่มบทบาทการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาของประเทศไทยโดยพัฒนามาตรฐานของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) และสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ให้เป็นองค์กรความร่วมมือในภูมิภาคระดับสากล

(4.3.7) สร้างความสัมพันธ์และการเป็นพันธมิตรที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านโดยการส่งเสริมความร่วมมือระดับประชาชน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม people to people

3.2 แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตให้ผลิตภาพการผลิตและการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทยให้สูงขึ้น บนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการพัฒนาคัลเลอร์และห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิต ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี การไปลงทุนในต่างประเทศของนักธุรกิจไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนที่ดี และการสร้างบรรยากาศทางการลงทุนภายในประเทศ ดังนี้

3.2.1 การปรับโครงสร้างภาคเกษตร ให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร (Food security and food safety) เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลกเป็นแหล่งผลิตไฟเบอร์และวัสดุเพื่อสนับสนุนสาขาอื่นนอกจากการเป็นแหล่งผลิตอาหาร และสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีโอกาสใหม่ เช่น พลังงานทดแทน (Bio-fuel) และสินค้าที่สอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป โดย

(1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าอาหารเพื่อให้เป็นแหล่งการผลิตอาหารที่สำคัญของโลกที่มีคุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัย (Food Safety) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคสินค้าในระยะยาว

(2) สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างมูลค่าสินค้า (Value Creation) เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูงบนพื้นฐานการใช้องค์ความรู้

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ให้แก่ คนในชุมชน รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินการของชุมชนให้เกิดขึ้น

(4) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Branding) ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้บริโภคทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

(5) พัฒนาสถาบันเกษตรกร กระบวนการจัดทำแผนชุมชน และวิสาหกิจชุมชน ในการสร้างเครือข่าย และเป็นกลไกในการเชื่อมโยง (Networking) การสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) ระดับชุมชนกับประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขัน

(6) ส่งเสริมการทำการเกษตรที่ยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ บนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือน มีผลผลิตที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาและมีมูลค่าผลผลิตสูง

(7) สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ไม่ใช่อาหาร (Non-Food) และมีโอกาสใหม่ทางการตลาด อาทิ สมุนไพร Fiber สินค้า OTOP

3.2.2 การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม ให้เป็นฐานการผลิตระดับภูมิภาค/โลก สำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และวางรากฐานให้กับอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพและแนวโน้มที่ดี บนพื้นฐานการสร้างมูลค่าโดยใช้องค์ความรู้/นวัตกรรม โดย

(1) การลงทุนเพื่อสร้าง พัฒนา และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพสูง (Potential Industries) และอุตสาหกรรมโอกาสใหม่ (New Wave Industries) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องด้านชีวภาพ (Bio-based Industries)

(2) จัดทำแผนที่นำทางการบริหารจัดการสิทธิบัตร (Patent Management Road Mapping) เพื่อให้ผู้ประกอบการใช้ต่อยอดในการผลิตผลิตภัณฑ์เป้าหมายในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงที่แข่งขันได้ดีอยู่แล้ว

(3) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing Center) ศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ (Product Testing Center) และศูนย์รับรองมาตรฐาน (Certified Center) เป็นต้น

(4) การสร้างระบบวิจัยในเชิงประยุกต์อย่างบูรณาการ เพื่อมุ่งสร้างนวัตกรรมทั้งในรูปของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต (Products and Process Innovation) โดยการส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี (Technological Capability) ตั้งแต่การได้มาและการเข้าถึงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ (Acquiring higher foreign technology) และการสร้างขบวนการเชื่อมโยงทั้งระหว่างและภายในองค์กร (Intra and Inter-firm) รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ได้มา หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และในที่สามารถปรับปรุง วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสร้างความเป็นพิเศษและแตกต่าง

(5) สร้างหรือสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการที่เกื้อหนุนต่อการสร้างนวัตกรรม โดยใช้ระบบบ่มเพาะธุรกิจ ซึ่งเชื่อมโยงกับระบบสนับสนุนอื่นๆ ได้แก่ แหล่งเงินทุน และกระบวนการจัดองค์ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(6) การส่งเสริมสถาบันเฉพาะทางภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยใช้แนวทางคลัสเตอร์

(7) ส่งเสริมกระบวนการใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) ให้เป็นที่ยอมรับหลาย เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดปริมาณขยะที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

(8) พัฒนาบุคลากรทั้งในระบบและการฝึกอบรมให้มี Competence โดยสถาบันการศึกษาและสถาบันอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่จะยกระดับอุตสาหกรรมรายสาขา ควบคู่ไปกับการสร้างสำนึกและทักษะให้เกิด Industrial Habit (Mind & Spirit)

3.2.3 การปรับโครงสร้างภาคบริการ ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ โดยอาศัยความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นไทย เป็นจุดขายสำคัญในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) พร้อมทั้งขยายฐานการผลิตและการตลาดสำหรับธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าและการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ โดย

(1) พัฒนาการท่องเที่ยวไทย ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาค บนฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย ดังนี้

(1.1) พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถานในเชิงกลุ่มพื้นที่ (Cluster) และเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย (Thainess and Hospitality) ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างสินค้าท่องเที่ยวใหม่ ๆ (New Product) แก่ธุรกิจการท่องเที่ยวไทย และเป็น Destination ของตลาดท่องเที่ยวโลก

(1.2) ส่งเสริมการลงทุน พัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน (Niche Market) และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจบริการสุขภาพ, ธุรกิจ MICE, Long Stay, Shopping, สินค้า OTOP, และแหล่งท่องเที่ยว Man Made เป็นต้น

(1.3) พัฒนาระดับมาตรฐานธุรกิจการท่องเที่ยวให้ทัดเทียมระดับสากล สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ภัตตาคาร-ร้านอาหาร บุคลากรการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น โดยควรเน้นการดึงดูดนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง (High End) และควรพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างทักษะการให้บริการในระดับมาตรฐานสากล เพื่อดึงดูดความต้องการจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว อีกทั้งยังจะเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) ของประเทศไทยด้วย

(1.4) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว เพื่อรักษาฐานตลาดเดิมและขยายตลาดใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ เช่น ตลาดรัสเซียและกลุ่มประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของรัสเซีย (CIS) ตลาดตะวันออกกลาง และตลาดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Segment Market) โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกัน

(1.5) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมเพื่อการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และการปรับปรุงกฎระเบียบข้อกฎหมาย การพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และการเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

(1.6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน

(2) พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อขยายฐานการผลิตและการตลาดธุรกิจบริการครอบคลุมระดับภูมิภาค บนฐานการสร้าง ความแตกต่าง และความชำนาญเฉพาะด้านของบริการ ที่สำคัญได้แก่ ธุรกิจบริการด้านการศึกษา บริการสุขภาพ และสปา ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก ธุรกิจบริการทางการเงิน ธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจการก่อสร้าง และธุรกิจภาพยนตร์ไทย เป็นต้น ดังนี้

(2.1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของธุรกิจให้เป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือ และตอบสนองความต้องการของตลาดโลก รวมทั้งเพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีภาคบริการ บนฐานความโดดเด่นทางวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่มีศักยภาพในการดึงดูดกลุ่มลูกค้ามาใช้บริการในประเทศ เช่น ธุรกิจบริการด้านการศึกษา บริการด้านสุขภาพ และธุรกิจภาพยนตร์ไทย

(2.2) เสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการในธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อให้ก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลก โดยมีการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในกระบวนการผลิตและการให้บริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

(2.3) ส่งเสริมการตลาดบนพื้นฐานของงานวิจัยเชิงลึก (In-depth market research) เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุนและการดำเนินธุรกิจสอดคล้องกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถเจาะตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อขยายสู่ศูนย์กลางตลาดในภูมิภาค

(2.4) เสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนภายในประเทศและต่างประเทศ โดยการปรับปรุงกฎระเบียบข้อกฎหมายให้เอื้อต่อการลงทุนและการแข่งขันที่เป็นธรรม สร้างมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการลงทุน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อรองรับการลงทุน เป็นต้น

(2.5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงธุรกิจตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) ครอบคลุมทั้งวิสาหกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างพลังต่อรองทางการค้า และช่วยสร้างงาน และสร้างรายได้แก่ชุมชน

3.3 แนวทางการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน ดังนี้

3.3.1 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการโลจิสติกส์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต ภาคธุรกิจ และภาคบริการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ภูมิภาคอย่างสมดุล และเป็นธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และลดความ

เหลื่อมล้ำของการได้รับบริการพื้นฐานของประชาชนในเขตเมืองและชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) อย่างเป็นระบบ ดังนี้

(1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและการบริหารจัดการโลจิสติกส์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดย

(1.1) พัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์ในประเทศให้เชื่อมโยงอย่างบูรณาการ ทั้งเครือข่ายภายในและการเชื่อมโยงไปสู่ต่างประเทศ โดยการพัฒนาระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal) ระบบการขนส่งสนับสนุน (Feeder) รวมทั้งศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าตามจุดยุทธศาสตร์ฐานการผลิตของประเทศ รวมทั้งยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้า

(1.2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ในภาคการผลิตให้เชื่อมโยงถึงกันตลอดห่วงโซ่อุปทาน และพัฒนารัฐกิจการให้บริการโลจิสติกส์ บุคลากร และกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

(1.3) สนับสนุนการใช้รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการขนส่งเพื่อการประหยัดพลังงาน (Transport Management for Energy Saving) โดยเฉพาะระบบขนส่งทางราง ทางน้ำ และทางท่อให้มากขึ้น รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานในภาคขนส่งไปสู่รูปแบบที่มีต้นทุนต่ำ การประยุกต์ใช้วิธีการจัดการขนส่งที่ทันสมัย และการใช้เทคโนโลยีการขนส่ง เพื่อนำไปสู่การลดต้นทุนการขนส่งทั้งในระดับธุรกิจและระดับประเทศ

(1.4) พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา (Time Saving) และลดการใช้พลังงาน (Energy Saving)

(1.5) พัฒนาโครงข่ายและบริการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต ภาคธุรกิจ และบริการ รวมทั้งรองรับการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) สำหรับให้บริการแก่ประชาชน และภาคธุรกิจ

(2) กระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ภูมิภาคให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ โดย

(2.1) ขยายโครงข่ายการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม และระบบประปาในพื้นที่ชนบทให้ทั่วถึง เพียงพอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างโอกาสในการรับรู้ข่าวสาร พัฒนาความรู้ และเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

(2.2) วางแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับแหล่งงาน และพื้นที่ฐานการผลิต รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างชุมชนที่น่าอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(3) การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่โปร่งใส มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) โดย

(3.1) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การยอมรับและความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ

(3.2) มุ่งเน้นให้มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (Project's Feasibility Study) และการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชนอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุนและมีมาตรการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ชัดเจน โดยเน้นให้มีกระบวนการกลั่นกรองโครงการ และการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

(3.3) ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการลงทุน (Public Private Partnership) และแข่งขันการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น โดยมีการปรับปรุงระเบียบและกฎหมาย ให้มีความคล่องตัวและยืดความโปร่งใส รวมทั้งเร่งรัดการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลรายสาขา เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และกำกับดูแลการแข่งขันที่โปร่งใสและเป็นธรรม

(3.4) ส่งเสริมการจัดการด้านอุปสงค์ (Demand Side Management) และสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3.3.2 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเร่งรัดการพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าพลังงาน ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชน และลดมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตและการบริโภคของประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8 ของการใช้พลังงานทั้งหมดเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีปริมาณแหล่งสำรองพลังงานของประเทศเพียงพอต่อความต้องการใช้ในระยะเวลา 50 ปี และลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อมูลค่าการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดย

(1) จัดหาแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศเพิ่มเติม รวมทั้งหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศในระยะยาว

(2) รณรงค์การใช้พลังงานทดแทนต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ และให้คำปรึกษาแก่ภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจเอกชนและรัฐให้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตพลังงานทดแทน การลดการใช้พลังงาน และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงาน

(3) ศึกษา วิจัย และพัฒนาพลังงานทางเลือก พลังงานหมุนเวียน รวมทั้งปรับปรุงภาคการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงาน เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานฟอสซิล

3.3.3 ปรับปรุงกฎหมาย และกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดย

(1) ส่งเสริมธุรกิจเอกชนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสนับสนุนเศรษฐกิจในท้องถิ่นเพื่อสร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง

(1.1) สนับสนุนการนำภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการสร้างสรรค์มูลค่าทางเศรษฐกิจ สอดแทรกไว้ในสินค้าและบริการอย่างสร้างสรรค์ และมีบทบาทร่วมในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1.2) สร้างอาชีพและเพิ่มการจ้างงานในท้องถิ่น เพื่อกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ชนบท รวมทั้งลดการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เมืองใหญ่

(1.3) สนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างทุนทางสังคม เช่น การรณรงค์ให้คนทำดี การจัดกิจกรรมครอบครัว การอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3.3.4 การปรับแบบแผนการผลิตและพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตลอดเวลาที่ผ่านมา โครงสร้างการผลิตและบริการของไทยใช้ทรัพยากรเป็นฐานหลัก (Resources-Based Production and Services) อย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า และยังประกอบกับความต้องการของตลาดจากภายนอกประเทศ กระแสการบริโภคแบบวัตถุนิยม ที่นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือย ซึ่งถูกกระตุ้นโดยสื่อในรูปแบบต่างๆ ยิ่งทำให้คนมีความต้องการบริโภคสินค้าที่ไม่มีความจำเป็น ฟุ่มเฟือยมากขึ้น จึงยิ่งทำให้ทรัพยากรลดลงอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถเกิดหรือสร้างขึ้นใหม่ได้ทันกับความต้องการใช้ได้ อีกทั้งยังปล่อยของเสียที่เหลือจากการใช้ดังกล่าว ให้เป็นภาระในการบำบัดและกำจัด ซึ่งบางประเภทก็เป็นสารอันตราย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของสาธารณชนอีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลับมาเป็นฐานในการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อีกครั้งหนึ่ง จึงควรส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนแบบแผนการผลิตและการบริโภค ทั้งในภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยกระบวนการผลิตและบริการที่สะอาด (Cleaner Production – CP) รวมทั้ง จำเป็นต้องเร่งปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมใหม่เรื่องการบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสาธารณชนให้มุ่งสู่ความยั่งยืนมากขึ้น และต้องสร้างอุปสงค์ในสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอที่จะจูงใจให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนวิธีการมาผลิตสินค้าและบริการประเภทนี้มากขึ้น พร้อมทั้งสร้างความรู้และความเข้าใจให้สาธารณชนเห็นประโยชน์และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค โดย

(1) ส่งเสริมการผลิตที่สะอาด ในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดกลาง ขนาดเล็กที่ก่อมลพิษ และสนับสนุนการวิจัยเทคโนโลยีสะอาด และพลังงานทดแทน รวมทั้งขยายผลประสบการณ์เรียนรู้ด้านการผลิตที่สะอาด จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสะอาด โดยเฉพาะสำหรับ SMEs ในกลุ่มวิสาหกิจ และคู่ค้าธุรกิจ (Greening Supply Chain) ควบคู่ไปกับการใช้มาตรการทางการเงินสนับสนุนผู้ประกอบการที่ใช้กระบวนการผลิตที่สะอาดโดยผลักดันให้สถาบันการเงินมีนโยบายให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการที่ใช้กระบวนการผลิตที่สะอาด เช่น ออกมาตรการจูงใจให้ธนาคารใช้หลักการ CP เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การพิจารณาการให้กู้ รวมทั้งการให้กู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมให้พิจารณาค่าใช้จ่ายในการจัดการสิ่งแวดล้อมคิดรวมเข้าไว้ในต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการด้วย

(2) ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืนเพื่อลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตร โดยส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในภาคเกษตร ส่งเสริมการทำเกษตรโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ พัฒนาถ่ายทอดเทคนิคและความรู้ด้านเกษตรยั่งยืน มีการประกันความเสียหายผลผลิตจากการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกระแสหลักมาทำเกษตรยั่งยืน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายด้านการตลาดรองรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

(3) ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ภาครัฐเป็นผู้นำ เช่น ปรับวิธีการจัดซื้อ จัดจ้างของภาครัฐ ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Government Procurement) รวมทั้งกำหนดและให้รางวัลกับหน่วยงานที่เป็นองค์กรสีเขียวของภาครัฐ (Green Government Office) เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการจัดซื้อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในองค์กรภาคเอกชนผ่านห่วงโซ่อุปทานสีเขียวหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมผ่านคู่ค้าทางธุรกิจ (Greening the Supply Chain)

(4) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน รวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อนำค่าความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมมาคิดเป็นต้นทุนของผู้ก่อมลพิษ เพื่อให้ผู้ก่อมลพิษตระหนักถึงต้นทุนที่แท้จริงของการก่อมลพิษ การกำหนดราคาของสิ่งแวดล้อมไว้ในต้นทุนของผู้ผลิตและในต้นทุนของสินค้าและบริการเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการจูงใจให้เปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและบริโภค โดยให้มีการพิจารณาเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม เช่น ภาษีบรรจุภัณฑ์ การเก็บอัตราภาษีที่แตกต่างสำหรับสินค้าที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้และสินค้าที่เป็นของเสียอันตราย รวมทั้งการเก็บค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษกับโรงงานที่ก่อมลพิษสูง การมัดจำและคืนซาก (Deposit-Refund) การเก็บภาษี หรือค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรอันเป็นทรัพย์สินร่วมของสังคม และกำจัดและบำบัดของเสีย ให้เกิดความเป็นธรรม เป็นต้น

(5) ปรับแนวทางและมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อมิให้อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษสูง หลีกเลียงกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมจากประเทศที่มีกฎระเบียบที่เข้มงวดกว่า เข้ามาสร้างมลพิษสะสมในประเทศไทย

4 บทบาทภาคีการพัฒนา

การดำเนินการเพื่อผลักดันให้แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนามุ่งเกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภาคีพัฒนาที่จะมีบทบาทสำคัญประกอบด้วย

4.1 ภาคีการพัฒนาในการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ ประกอบด้วย

4.1.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยงานหลักที่กำหนดทิศทางนโยบายการเงิน และนโยบายการกำกับสถาบันการเงินและขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างสถาบันการเงินภายใต้การกำกับของกระทรวงการคลัง (ในกรณีที่ไม่แยกบทบาทการกำกับสถาบันการเงินออกจาก ธปท.)

4.1.2 กระทรวงการคลัง หน่วยงานหลักที่จะต้องดำเนินนโยบายการคลังที่สอดคล้องกับนโยบายการเงิน บริหารการคลังทั้งด้านรายจ่าย การจัดเก็บรายได้ และบริหารหนี้สาธารณะ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการปฏิรูประบบการออมของประเทศ รวมทั้งการดำเนินนโยบายภาษีที่เอื้อต่อการกระจายรายได้และแก้ปัญหาความยากจน

4.1.3 สำนักงานประมาณ จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนบริหารราชการแผ่นดิน โดยร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4.1.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ และธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำหนดกรอบเศรษฐกิจมหภาคและวงเงินงบประมาณของประเทศในทิศทางที่เสริมสร้างเสถียรภาพและเพิ่มคุณภาพของการขยายตัว และส่งเสริมการออมในทุกระดับ

4.1.5 คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ เป็นองค์กรหลักในการกำกับดูแลให้ตลาดหลักทรัพย์และสมาชิกดำเนินการตามแนวทางบรรษัทภิบาล และรักษาเสถียรภาพของตลาดทุน

4.1.6 ตลาดหลักทรัพย์ ส่งเสริมการขยายตัวของตลาดหลักทรัพย์อย่างมีเสถียรภาพ

4.1.7 รัฐวิสาหกิจ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อลดภาระของรัฐบาล

4.1.8 สมาคมธนาคาร ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังในการปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงิน

4.1.9 กองทุนต่าง ๆ ที่รัฐบาลสนับสนุนเงินทุน ร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานเจ้าของกองทุน จัดระบบกองทุนให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยกเลิกในกรณีที่มีความซ้ำซ้อนหรือภารกิจไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในอนาคต

4.1.10 กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การกำหนดและการผลักดันไปสู่การปฏิบัติของยุทธศาสตร์การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

4.1.11 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพัฒนาท่องเที่ยวและการกีฬา ร่วมกันส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการ

4.1.12 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพลังงาน และ สศช. ร่วมกันติดตามสถานการณ์ด้านการนำเข้าและกำหนดมาตรการในการบริหารการนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของภาคเอกชน

4.1.13 องค์กรการเงินฐานราก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 ภาคการพัฒนาในการปรับโครงสร้างการผลิต

4.2.1 การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.เกษตรฯ / ก.พาณิชย์ / ก.อุตสาหกรรม / ก.วิทย์ / สถาบันการศึกษา/ก.มหาดไทย/ก.วัฒนธรรม / ก.สาธารณสุข ร่วมมือและประสานกันในการกำหนดนโยบาย/ปรับกฎระเบียบ ส่งเสริม สนับสนุน และทำการวิจัยและพัฒนา และการให้ทุนการศึกษา

(2) ภาคเอกชน/ชุมชน ประกอบด้วย สมาอุตสาหกรรมฯ / สมาหอการค้าฯ สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ลงทุนในธุรกิจ และสหกรณ์ / วิสาหกิจชุมชน

4.2.2 การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.อุตสาหกรรม / ก.เกษตรฯ / ก.พาณิชย์ / ก.วิทย์ / ICT ในการกำหนดนโยบาย/จัดทำกฎหมาย ส่งเสริม สนับสนุน และทำการวิจัยและพัฒนา และดำเนินโครงการพัฒนา

(2) เอกชน ประกอบด้วย สมาอุตสาหกรรมฯ / สมาหอการค้าฯ / ในการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม การปรับกระบวนการผลิต

(3) รัฐวิสาหกิจ สถาบันเฉพาะทาง และองค์การมหาชน สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และการร่วมทุนด้านนวัตกรรม

4.2.3 การปรับโครงสร้างภาคบริการ

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ และดำเนินแผนงาน/โครงการเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุตามเป้าหมาย รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาวิจัยเชิงวิชาการ และการเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้แก่แรงงานและผู้ประกอบการ

(2) ภาคเอกชน ประกอบด้วย สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว ร่วมกับภาครัฐกำหนดยุทธศาสตร์และผลักดันไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมการตลาด พัฒนามาตรฐานธุรกิจและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(3) องค์การชุมชนในท้องถิ่น ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งการร่วมมือในการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของท้องถิ่นให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

(4) องค์การมหาชนและองค์กรอิสระ ได้แก่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) บริษัทไทยลอสเตย์ จำกัด และบริษัทไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด ทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษและส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพ

4.3 ภาคิการพัฒนาศักยภาพสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน

4.3.1 ภาคิการพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.คมนาคม ก.พลังงาน ก.พาณิชย์ ก.ICT ก.คลัง ก.อุตสาหกรรม ก.มหาดไทย ก.การพัฒนาสังคม ก.ทรัพยากรธรรมชาติ กทม. อปท. กำหนดนโยบายและทำการศีกษาความเหมาะสม/ดำเนินโครงการ

(2) รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย ทอท. บกท. รฟท. รฟม. กทท. ปตท. กฟผ. กปน. กปภ. ทีโอที กสท. อจน. กคช. จัดทำการศีกษาความเหมาะสมของโครงการ/ดำเนินโครงการและให้บริการ

(3) เอกชน ให้ข้อมูลด้านปัญหา/อุปสรรคที่เกี่ยวกับการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสาขาต่างๆ และเข้าร่วมงาน/ดำเนินการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานร่วมกับภาครัฐ

(4) สมาพันธ์โลจิสติกส์แห่งประเทศไทย

(5) หน่วยงานอิสระ ประกอบด้วย กทช. และสตง. กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา

(6) องค์การมหาชน ประกอบด้วย สวทช. ศึกษา วิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนา

(7) ปชช./NGO ร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา

(8) สื่อ ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลและข้อเท็จจริงของโครงการ

4.3.2 ภาคิการพัฒนาศักยภาพด้านพลังงาน

(1) ภาครัฐ ประกอบด้วย ก.พลังงาน ก.อุตสาหกรรม ก.มหาดไทย กำหนดนโยบาย และทำการศีกษาความเหมาะสม/ดำเนินโครงการ

(2) ภาคเอกชน ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

(3) รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย ปตท. กฟผ. กปน. กปภ. จัดทำการศีกษาความเหมาะสมของโครงการ/ดำเนินโครงการและให้บริการ

- (4) หน่วยงานอิสระ ประกอบด้วย สตง. ตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส
- (5) องค์กรมหาชน ประกอบด้วย สวทช. ศึกษา วิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนา
- (6) ปชช./NGO ร่วมกันประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ และตรวจสอบการดำเนินการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา
- (7) สื่อ ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลและข้อเท็จจริงของโครงการ

4.3.3 ภาคิการพัฒนาเพื่อส่งเสริมธุรกิจเอกชนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม

- (1) กระทรวงวัฒนธรรม
- (2) สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ
- (3) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

4.3.4 ภาคิการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) ภาครัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จะต้องปรับบทบาทจากผู้ควบคุมและสั่งการ มาเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลไกการมีส่วนร่วม และจะมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจและภาคชุมชน สังคม เข้าด้วยกัน ในส่วนของการช่วยสนับสนุนชุมชนนั้น ภาครัฐต้องสนับสนุนในเรื่องสิทธิการดูแลทรัพยากร และการพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งกำหนดกติกาสร้างความยุติธรรมระหว่างการใช้ประโยชน์โดยการผลิต และชุมชน ในรูปของการปรับปรุงกฎ ระเบียบ กฎหมาย เครื่องมือด้านการเงิน การคลัง และกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยใช้กลไกและการเข้าถึงฐานข้อมูลที่เป็นจริงและถูกต้องเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

(2) ภาคเอกชน ภาคธุรกิจเอกชนจะมีบทบาทในส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพด้านวัฒนธรรมและการตลาด ภาคเอกชน จะต้องมีจริยธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบด้านมลพิษ และมีความยุติธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์ ระหว่างเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการใช้ฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งสนับสนุนการเงินแก่ชุมชนในการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(3) ภาควิชาการ สถาบันการศึกษาจะมีส่วนสำคัญในการวิจัยและพัฒนา ให้การศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำวิจัยร่วมกับชุมชน ทำหน้าที่ประสานเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและชุมชน

(4) องค์กรพัฒนาเอกชน จะมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวไปให้แก่ชุมชน และเป็นพี่เลี้ยงที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และบริหารจัดการ ซึ่งจะครอบคลุมถึงการให้ประโยชน์จากทุนทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้ค่าและอนุรักษ์ตามขอบเขตแห่งสิทธิ การจัดทำแผนชุมชนของตนเอง สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อท้องถิ่น รวมทั้งทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ

(5) ภาคองค์กรชุมชนและประชาชน นับเป็นภาคที่อยู่ใกล้ชิดและได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของทุนทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอันเป็นฐานในการดำรงและรักษาคุณภาพชีวิตโดยตรง ดังนั้น จึงต้องเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการพัฒนา สร้างความเข้มแข็งโดยการสร้างประชาคมและเครือข่ายในระดับพื้นที่ การถ่ายทอดและยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการร่วมกับความรู้สมัยใหม่ และมีแผนการจัดการร่วมกัน ภายใต้การยอมรับในสิทธิการใช้ประโยชน์และบริหารจัดการที่ยุติธรรม และมีความชัดเจนในความเป็นเจ้าของสิทธิหรือทรัพย์สินของรัฐและคนไทยทุกคน

(6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคการเมือง สร้างองค์ความรู้ เพิ่มบทบาทการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ต้องสนับสนุนการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม สนับสนุนการนำแผนพัฒนาฯ ไปใช้ในแนวทางที่โปร่งใสอย่างจริงจัง

(7) สื่อมวลชน ควรผลิตสื่อที่สร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
